

LÁ THƯ MỤC VỤ

Tôi đọc ở được đâu đó là: *có hai thứ con người không thể trốn tránh là cái chết và đóng thuế.* Nên ngay từ thời cổ đại cách đây khoảng 5000 năm người Ai Cập đã có một hệ thống thuế khóa hoàn chỉnh tuy không có nhiều loại thuế như bây giờ. Nước Úc chúng ta hiện nay vì kinh tế suy trầm, ngân quỹ thiếu hụt, nên ngoài thuế lợi tức các nhân và thuế GST thì cả chính phủ tiểu bang lẫn chính phủ liên bang đều đưa ra những loại thuế ngấm dưới vỏ bọc “levy” hay “stamp duty” đánh trên tất cả các thứ chúng ta sử dụng, tạo ra giá cả sinh hoạt càng ngày càng đắt đỏ làm dân chúng kêu trời như bọng.

Chính Chúa Giêsu cũng không tránh được chuyện thuế khóa. Vào thời đó, dưới quyền cai trị của Đế Quốc Lamã, người Do Thái phải đóng ba loại thuế. Thứ nhất là thuế ruộng (ground tax), thuế này đánh trên hoa màu của ruộng vườn, các chủ đất phải đóng một phần mười số lúa hay một phần năm số dầu ô-liu và rượu nho thu hoạch được trong năm; đóng một nửa bằng hoa màu và nửa kia bằng số tiền tương đương. Thứ đến là thuế lợi tức (income tax), mỗi người phải đóng một phần trăm lợi tức hằng năm của mình. Loại thuế thứ ba là thuế thân (poll-tax), tất cả các đàn ông con trai từ mười bốn tới sáu mươi lăm tuổi, và đàn bà con gái từ mười hai đến sáu mươi lăm tuổi đều phải đóng loại thuế này, số tiền phải trả là một đồng (denarius) một người, số tiền này tương đương với tiền của một ngày công, và loại thuế thân này là bối cảnh chính trong câu chuyện Phúc Âm tuần này.

Câu chuyện bắt đầu bằng việc có những người thuộc hai đảng phái, một là các người biệt phái, một giáo phái của Do Thái Giáo, là những người chống lại việc nộp thuế cho đế quốc, hai là các người thuộc phái Hêrôđê, là một đảng chính trị, đảng này ủng hộ cho việc đóng thuế. Hai đảng đối nghịch quan điểm về việc đóng thuế này kết hợp với nhau để gài bẫy Chúa Giêsu, họ hỏi: *“Xin Thầy nói cho chúng tôi biết Thầy nghĩ thế nào: Có được phép nộp thuế cho Xê-da hay không?”* Đây là một câu hỏi chết người! Nếu nói rằng không đóng thuế thì họ sẽ lập tức báo cáo lên chính quyền La mã là Ngài là người muốn nổi loạn và dĩ nhiên sẽ bị chính quyền bắt giữ. Nếu nói nên đóng thuế, thì Ngài sẽ bị mất uy tín với dân chúng, vì đối với người Do Thái Thiên Chúa là vị vua duy nhất; quốc gia của họ là quốc gia thần quyền, do đó đóng thuế cho vua trần gian là loại bỏ vương quyền của Thiên Chúa, tức là xúc phạm đến Ngài. Như vậy theo cách họ nghĩ thì Chúa Giêsu trả lời đường nào thì cũng từ chết đến bị thương.

Nhưng Chúa Giêsu thật khôn khéo, Ngài nói họ đưa cho Ngài một đồng bạc (denarius), đồng bạc này có hình của hoàng đế Lamã, và dựa vào hình này Chúa Giêsu trả lời: *“Cái gì của Xê-da thì hãy trả cho Xê-da, và cái gì của Thiên Chúa thì hãy trả cho Thiên Chúa”*. Đây là nguyên tắc đạo đức quan trọng và cao cả mà Chúa Giêsu đưa ra cho chúng ta. Nhưng Ngài chỉ đưa ra nguyên tắc mà không đưa ra những chi tiết để áp dụng trong những trường hợp cụ thể, do đó chúng ta phải tự mình tùy theo hoàn cảnh thực tiễn mà tìm phương pháp thi hành nó cách khôn ngoan.

Mỗi Kitô hữu đều có hai quốc tịch: công dân của nước trần thế và công dân của nước trời và dĩ nhiên chúng ta phải là công dân tốt và phải chu toàn bổn phận công dân đối với cả hai vương quốc. Khi sống trong xã hội trần thế, chúng ta được mời gọi chu toàn nghĩa vụ của một công dân trong một đất nước. Vì thế, chúng ta phải chung tay góp sức với mọi công dân khác, nhằm xây dựng đất nước mình ngày càng thịnh vượng, phú cường và làm cho xã hội ngày càng văn minh tiến bộ. Để được như vậy, chúng ta có bổn phận phải đóng thuế, phải tuân thủ những luật lệ đúng, phù hợp với lẽ phải do một thể chế hợp pháp ban hành.

Mặt khác, vì là Kitô hữu chúng ta còn là công dân của nước trời, do đó khi những luật lệ và chính sách của nhà nước trần thế đi ngược lại với luân lý Kitô giáo, nghịch với lương tâm chân chính của một con người, thì chúng ta có quyền không tuân thủ, dù có thể vì sự bất tuân dân sự này mà chúng ta gặp khó khăn với chính quyền trần thế. Hơn nữa, là người Kitô hữu mục đích tối hậu của chúng ta là chính Thiên Chúa và sự sống vĩnh cửu đời sau, vì vậy luật lệ mà chúng ta phải thượng tôn tuyệt đối và thi hành cách trung thành chính là Luật của Thiên Chúa, nên trong mọi lựa chọn, chúng ta phải lựa chọn Thiên Chúa và những căn tính thuộc về Ngài.

Trên thực tế không phải lúc nào chúng ta cũng có thể dễ dàng phân biệt rạch ròi giữa cái gì là của Xê-da và cái gì là của Thiên Chúa. Tuy thế, bài Phúc âm tuần này nhắc nhở chúng ta rằng trong khi chính quyền trần thế có quyền hành chính đáng trong đời sống của chúng ta, nhưng nó không thể buộc chúng ta không tôn trọng một chân lý căn bản là mỗi người và từng người trong chúng ta đã được Thiên Chúa đóng ấn vì thế chúng ta thuộc về Ngài chứ không thuộc về chính quyền trần thế.

Lm Nguyễn Mộng Huỳnh